Ն. 4298 1880 ՄԱՐՏ 3 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ ԵՒՄԻՊԻՐԻՆՃԻ ՍԻՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆՆԱ. 15 ՄԱՐՏ ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ Ն. 4298

ՖԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին՝
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 10
»
Ալթըայ՝ 5
Իւչ » 2 ½

Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 12
Ալթը այ՝ » 6
Իւչ այ՝ » 3
Բօսթա իւճրէթի պիվէ այիտ տիր։

Պիր նիւսխէ 40 փարա մէճիտ

Մասիսի Էջերեր

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐԾԻԵԱՆ

ՌԷՊԻ ԻՒԼ ԱՄԻՐ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՄԱՐՏ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆթէր իչին սաթըրը 3 ղրշ
Իքինճի » » » 2 ղրշ
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղրշ

Իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանաթ ու խիթարաթըն սաթըրը 5 ղրշ

Մէքթուպլար Կ. Բ. Փանոսեան խմինէ եազըլըր։

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիշէհիր-պազարընտա Իբսի խանընտա Ն. 41։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԾԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 12 մարտ

Պու կիւն Ֆրանսա պանգասը, Ֆրանսա թահվիլաթընտան 17 միլեոնըդ թահվիլաթ սաթըն ալ՝ըշ տըր։

Լօնտրա, 13 մարտ

Մէճլիսի մէպուսանտա խարիճիեէ միւսթէշարը միւսիւ Պուրդ, քէնտիսինէ Իրատ օլընան պիր սիւալէ ճէվապէն, «Եունան հուտուտու մէսէլէսինի մահէլլինտէ թէտգիգ իմմէք իւզրէ միւխթէլիֆ պիր զօմիսիօնըն թէշքիլ մատէսի, Պէրլին ահտնամէսինին 13 ինճի պէնտի իգթիզասընտան օլուպ, Եունան տէվլէթինէ, մէզքիւր զօմիսիօնտա ազա պուլընտըրմագ հագգը վէրիլմէզ իսէ, տէվլէթը Ալիեէ թարաֆընտան տախի մուրախաս գապուլ իտիլմէք ֆիքրինտէ պուլընըբ-լըեօր» տէմիշ տիր։

ԹԻՎԱՀԱԹ

Պու քէրրէ թէշքիլ օլընան Մամուրէթ իւլ ագիզ վիլաեէթի վալիլիյի, Գարէսի սանճագը միւթասարրըֆը սապրդ Ազիզ փաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԼԻԼԻՅԷ

Ճիւմա իրթէսի կիւնիւ մէճլիսի ֆէվգէլատէյի վիւքէլա իճթիմա իտիպ, պիւտճէ միւվազէնէսի մէսէլէսի իլէ իշթիղալ պույրուլմուշ տուր։

—Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, էսնայի մուհարէպէտէ էսիրի հարպ օլարադ Ռուսիաեա կիւտէն ասաքիրի չահանէնին մէսարիֆը ինֆագբէէսի Ռուսիա ասաքիրինտէն ալընըբընը իսէրայի հարպիեէ մէսարիֆի պատէթ թէնզիլ, Ռուսիա տէվլէթինէ թազմինաթ իմա դէյընմագ, տէվլէթի միւշարիէյհա իլէ պէյնիմիզատէ օլան մուահէտէյի խուսուսիեէ միւգթէզիմաքընտան տը։

Պու թազմինաթըն հիսապաթընը թայէին, վէ իյէրուտէ թէտիեէսի սուրէթինի պիր գարարա բապթ իմմէք իչին միրիկվա Օսման փաշա Բէթրոպուլոս իգամ գէլընմըշ իտի։ Շիմոի ալընան սոն խապէրլէրէ կէօրէ, վաշայի միւմայէյհ, էյֆայի վալիֆէ իլէ Տէրիսաատէթէ միւթէվէճճիհէն կէչէն բէնճէնպիհ կիւնիւ Բէթրոպուկան հարէքէթի իմմիշ տիր։ Հիսապաթը մէզքուրէնին գաթիէն թայէին իտիլտիկի, վէ սուրէթը թէէտիէյի թազմինաթ, տօսմանէ պիր գարար ալմընա ալընաբդը ճիւմէյի իսթիխպարաթասան տըր։ (Վ.-ԷԷՌ)

—Ֆէրիդանը քիրամտէն Սէլանիք ֆբրգայի ասքէրիէսի գօմանտանը Ասքֆ փաշա հազրէթլէրի էվվէլսի կիւն Սէլանիք բօսթա վաբօրու իլէ մահէլլի մէմուրիեէթլէրինէ աղիմէթ իմմիշլէր տիր։

—Մէճլիսի աեան ազասընտան Ռիզա էֆէնտի հազրէթլէրինին թահթը ըհասէթինտէ օլարադ չէհիր էմանէթինտէ միւթէշէքքիւլ իսթիլասամ զօմիսիօնու, էյտամը մուայեէնէսինտէ իճթիմա իտէրէք քէմալի կէրմի իլէ թէազիգաթա կիրիշիպ պիր իտայլի զիմէմաթ մէյտանա չըգարմըշ տը։ Էզճիւմէ, էսնաֆ քէթխիւտալարընտան վէրկիլերինէ մահսուսէն պիր թագըմ ասի սէնէպէլէրլէ ալընմըշ պիր իտայլի ագճէ զուհուր իմմիշ տիր։

—Տիւնքի կիւն ումուրը հարպինէ նազարը վաշա հազրէթլէրի, վէ ումուրը խարիճիեէ նազարը վէ թօրխանէ նազարը փաշալար հազարաթըյլա պազը երքեանը հարպ զապթիանը Պապը սերասքէրիաէ իճթիմա իմմիշլէր, վէ պու սէպէպլէ միւշարիէյ յհիմ հազարաթը Պապը Ալիտէ ինբգատ իսէն մէճլիսը վիւքէլասա պուլընամամըշլար տը։ Պու իճթիմատէ, Կօսինէ մէսէլէյի հուտուտիէսի հագգընտա իթալեա սէֆիրի թաֆիքընտան թէպլիղ օլընան Դարատաղ թէքֆիֆաթը թէտգիգ օլընմըշ տը։

—Պիւտճէտէ իրատ վէ մասրաֆը-ընի միւվազէնէսի իչին սիքքէյի մաղշուշէ հագգընտա մուախխէրէն իմմիիսաղ օլընան գարար Պապը Ալիտէն սիւֆէրայի սալթանաթը սէնիէեէ պա միւզէքքէրէյի ումուրիեէ պէեան օլընմըշ տը։

—Ճիւմա իրթէսի կիճէսի սաաթ իքի գարարլարընտա Իւսկիւսար միւթասարրըֆլըզը ճիվարընտա ախշապ պիր խանէտէն ատէշ զուհուր իտէրէք, պիր թարաֆա սիրաեէթ իմմէքսիզին պասարըրլըմըշ տը։

Վէ եինէ օ կիճէ սաաթ ատօրմի պուչուգ բատտէլէրինտէ Պարաթ իսկէլէսինտէ քէօմիւր հումուլէրի պիր կէմինին մընթաքընտան ատէշ զուհուրի իլէ եալընըզ մէզքիւր մընթաքի վէ թէնթէսի միւհիմմէրէք օտուղու հալտէ պասարըրլըմըշ տը։

—Շիշլիտէ Բուսիա գայմագամընը իսամ իսէն Վէլի Օէհէմէտէն մուհաքէմէսի, տիվանը հարպտան այրըլմըշ պիր հէյեէթ մուրիֆէթիյէ բույյէթ օլունմագտա պուլունտուղու մէսմուր տուր։

Մէզքիւր տիվանը հարպ հէյեէթի, Թօքհանէ նազարը Ալի Սայիպ բաշա հազրէթլէրինին թահթը ըհասէթինտէ օլարագ, Հօպարթ վէ Վիլիամլոս բաշալարը, վէ տահա պազը զէվամըն ազաթայէին պույրուլմուշ օլտուգլարը մէսմուր տուր։

(Թահրիրի էմրաք գօմիսիօնու թարաֆընտան)

Եարընտան իմիպարէն, տահապընը, Տէրիսաատէթ էմրաք գալէմինտէն ալմագտա օլտուգլարը ֆէրաղ վէ ինթիգալ, վէ ինշաաթ ըուխսաթ թէզքէրէլէրի, տէվայիրի թահսիլիէտէն իմրա վէ իթա օլընաճաղընտան, վէ հէր էմրաքըն մէնսուպ օլտուղու թահսիլ տայիրէսի ատհաղընճա մալիւմ օլաճաղը պէտիհի պուլընաճաղընտան, վէ պատէմա վուգուս պուլաճագ մուատտագ հիճէզնամէլէրի, մուգաֆէլաթ մուհարրիրլէրի, վէ մէհաքիմի նիզամիեէ վէ հուգուգիեէ բուէսասը վէ իճրա մէմուրլարը տէվայիրի թահսիլիէյի Տէրիսաատէթ շուպաթընա թէպլիղի ճիմէնին մալիւմի օլմագ իւզրէ իլան օլընը։

Պու սէնէ գրշ հէմ էրքէն պաշլաեըպ, վէ հէմ տախի շիտաէթլէ հիւքմիւնիւ իճրա իմմիշ օտուղունտան, չըգան վէտրվարընը օրթալարընտա հավալարը կիւզէլճէ աչըլմասը իւզէրինէ, հէրքէս արթըգ նէվի պահար գաբուլարը աչըլմաեա պաշլամըշ տը զանընընտա պուլունմագտա իքէն, պիրտէն պիրէ եինէ հավալար թէպտիլ օլուպ, վէ չըգան հաֆթա իչինտէ, տատէթա գրշընթա օրթասընտա կիպի, վէ տիեէպիլիրիզ քի, կէրէք պու սէնէնին գրշընընտա վէ կէրէք պիր խայլի սէնէլէրտէն պէրու էմնալի կէօրիւմէտիկի իւզրէ, զաեէթ շիտաէթլի ըիւզկեար իլէ պէրապէր գար եաղմաեա պաշլամըշ, վէ հէնուզ գրշ մէվսիմի իչինտէ պուլունտուղումուզու խոպաթ իլլէմիշ տիր։ Հէյլէ ճիւմա իրթէսի կիւնիւ իլէ տիւնքի բազար կիւնիւ ալէթատէվամ եաղան գար, շէհրիմիզին հէր թարաֆընը վէ խանէլէրին գաբու վէ տամլարընը իհաթա իմմէքլէ, սօգագլար վէ տամլար ատէթա պիր պէեաղ չարչաֆ հալի քէսպ իմմիշ, վէ աբօգարեա օլմագ միւնասէպէթիյլէ, սօգագլարտա խընճախընճ իղտիհամ պուլունմասը լազըմ կէլիր իքէն, հէման քիմսէլէր պուլունմամըշ, վէ հէր քէս խանէսինտէն տիշարը չըգամամըշ տը։

Իշիտիլտիկինէ կէօրէ, տիւնքի կիւն չարշը տիւքքեանճըլարընտան պազարը հիչ տիւքքեան աչամամըշ, վէ պազարը տա աչըգտան սոնրա գաբամաեա մէճպուր օլմուշ տուր։ Եինէ իշիտիլտիկինէ կէօրէ, ճիվար վէ էթրաֆտա պազը պիքեատէմիր սոուգտան սոնուպ դալմըշլար տը։

Իշպու ֆուրթունալը վէ գարլը հավալարտա, Դարատէնիզ վէ Ագէնիզ թարաֆլարընտա պազը կիւնա սագամըզը վուգուսի իհթիմալտէն օլուպ, վագտա շիմտիկի օրաստաեա մանֆէաթ ազանընընը իսէ տէ, Տէրիսաատէթ տէնիզի հագգընտա ալարընընը մալիւմաթա կէօրէ, ճիւմա իրթէսի ագշամը, սաաթ օն պիրի չէյրէք կէչէրէք, Գաբքէօյինէ կէթմէք իչին քէօբրիւտէն հարէքէթ իսէն 6 նիւմէրօլու Մէտար նամ իսարէյի Մախսուսէ վաբօրու, եաղան գարը՝ քէսրէթինտէն եօլու շաշըրը, Ֆէնէր պաղչէսինտէ Պօսֆանճը էօնէրինէ գտտար կիմմիշ, վէ իքի սաաթ տէնիզին իւզէրինտէ տօլաշաբգտան սոնրա, անճագ սաաթ պիրի չէյրէք կէչէրէք, Գաբքէօյ իսկէլէսինէ վասըլ օլմուշ տուր։

Բէզազլը օ ագշամը, Պօղազ իչինէ կիմմէք իւզրէ, սաաթ օն պիրի չէյրէք կէչէրէք քէօբրիւտէն հարէքէթ իսէն 21 նիւմէրօլու Շիրքէթ վաբօրու, պիր Ինկիլիզ վաբօրու իւզէրինէ տիւշմիշ, վէ Շիրքէթ վաբօրունտաքի էհալի, պու հալտէն թապիմիլլէ տիւշրը խէվֆ ու թէլաշ օլարագ, մէզքիւր Ինկիլիզ վաբօրունա աթլամըշլար։ Պու վագբատա գաղա օլուպ օլմատըզը մալիւմ տէյիլ տիր։

Համա օլսուն, պու սապահ հավա աչըլմըշ, վէ վագտա շիտաէթլի սօղուգ վար իսէ տէ, դար եաղմասը տուրմուշ տուր, վէ օրթալըզըն զաեէթ քէսատալըզը վէ սէֆալէթի մալիւմ օլուպ, վէ դրշըն պու տէրէճէ շիտաէթլի վէ ուզուն օրմասը իսէ, ֆուգարաեը էհալիյէ պիր պարը ագիմ խաուկինտէն, պիր ան էվվէլ հավարարըն աչըլմասը միւթէմէննա տը։

—Կէչէն ճիւմա կիւնիւ էօյլէ վագթի Գալաթատա Բէյշէնպէ բազարընտա գիւսթախճա պիր խըրսըզլըգ վուգուս պուլմուշ տուր, շէօյլէ քի տատքիրի պահրիճէն իքի նէֆէր պիր սատաճընընն տիւքքեանընտա կիրիպ, պունպարտան պիրի, ճամէքեանտա պուլընան ալթուն պիր սաաթընն գըյմէթինի, թէատրընընտա պիրիէնին խարիճինտէ պիր լիսանլա սատաթճըտան սիւալ իտէր։ Սատաթճը, մէրգումանընն խասիմանէ թավրու հարէքէթինտէն գօրգարագ, մէղքիւր սատաթըն սատընընդ օլնատըզը ճէվապընը վիրիր։ Իշ պու ճէվապ իւզէրինէ նէֆէրլէրէն պիրի տէրէճէյի նիհաեէտէ հիտտէթլէնէրէք սատաթճըեա, «Կեավուր» տէեէրէք թէհտիտ իսէր։

Սատաթճը իչին ֆէնալաշաճաղընը ֆարդ ու ֆէհմ իլէ, սատաթլարընը չէքմէճէսի տէրուինէ հրֆզ իմմէեէ պաշլար իսէ տէ, պու սըրատա թայիֆէլէրտէն պիրի սատաթճընըն տիւշարը խէվֆ ու էնտիշէ օլմասընտան պիլ իսթիֆատէ, մէրգումըն թամիր իմմէքտէ օլաուղու սատաթը գաբար, վէ արդատաշը իլէ պէրապէր ալըպ եէրիւյիւ վիրիր։ Սատաթճը, թայիֆէլէր իշրէթ իմմիքտէն սոնրա թէքրար կէլիրլէր գօրգուսուշլա տիւքքեանը գաբամաեա պարար վիրիր, վէ գաբաեաճաղը սըրատա, մէրգուման թայիֆէլէրին քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտիքլէրինի կէօրիւր։ Թայիֆէլէր կէլիպ տիւքքեանընն իչինտէ տիշարատան պաղը քիմէնէլէր կէօրիւնճէ, քէնտիկէրէ մէյատան օգուսմագ իչին կէրմիշ տիրլէր տէյի զանն իտէրէք, իքինտէն պիրի, արդատաշընն դամատընը ալմագ, վէ պիր «կեավուր» քէսմէք իսթէմիշ իսէ տէ [illegible] աբրըպ նիեէթինտէն վազ կէչիրթիրմիշլէր տիր։

—Թէրճէմանը Հադիգէթտէ օգունտուղունա կէօրէ, հիւքիւմէթը Մըսրրիեէ, միւթէվէֆա Քեամիլ փաշանընն հարէմի Զէյնէպ հանըմընն մահաշընը խայլիճէ ուղալմըշ տը։

—Ցիւնքի կիւն ըէսը սէնէյի մալիեէ օլմազլա, պիլճիմէ մուամէլաթը էնտաֆիեէ, շէհիր էմանէթի թարաֆընտան մէնսուպ օլտուղալարը տէվայիրի պէլէտիեէ թէրք օլընմըշ տը։

—Եունան մէսէլէսի հագգընտա թէշքիլի Ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան թէքլիֆ օլունան գօմիսիօնտա, Եունան տէվլէթի ճանիպինտէն մուրախաս պուլունտուրուլմասը լիզումունա մէպնի, ճանիպը Պապը Ալիտէն տախի մուրախաս պուլունտուրուլմասը ճալիզ օլամասաճաղը եօլունտա պիր իքի տէվլէթ թարաֆընտան իմիրազ օլունմուշ, վէ ալընան մալիւմաթա կէօրէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթի տախի պու իմիրազաթա միւշարէքէթ իտէրէք, իմիրազաթը մէզքիւրէյի պիր նօթա իլէ Պապը Ալիեէ թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

—Ֆիլիպէ մուհաճիրլէրինտէն օլուպ, Սուլթան Ահմէտ ճիվարընտա սաքին Հասան նամ քիմէնէ, կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ, սաաթ 8 ըատտէլէրինտէ, Ցօլնա Պաղչէ ճամիսի մինարէսինին ալէմինի թէմիզլէտիքտէն վէ սըվատան սոնրա, աշաղը լնմէքտէ իքէն, թուտմուշ օլտուղու իր, էլինի եաղմասը ճիհէթլէ, իրի գրագրպ աշաղը տիշմէքտէ օլտուղու էնտատէ, շէրիֆէտէ պուլունան գայնը Ալինին միւշահէտէ իթմէսի իւզէրինէ, հէմման պէլինտէն եաղալաեըպ զապթ իլէ, տէրուինի շէրիֆէեէ ալմըշ, վէ մէրգում Հասանը պաշը-ալա սոլ գօլու վէ սաղ ատաղը գարարսըզճա ամէճրուհ օլտուղու հալտէ, թէատրի օլունմագ իւզրէ, Ալթընճը տայրէ խասթախանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Սըվաղ վալիսի Հագգը փաշա հազրէթլէրի էվվէլսի կիւն սէմթի մէմուրիեէթինէ միւթէվէճճիհէն Տէրիսաատէթտէն հարէքէթ իլլէմիշ տիր։

—Երէյլի քէօմիւր մատէնէրիներին սահիպի իմմիեազը օրուպ պիր միւատէթտէն պէրու Բարիստէ պուլընան միւսիւ Մէնիրիէ եագընտա Տէրիսաատէթտէ պէքլենմէքտէ տիր։

—Եագընտա եէտինճի օրտուլի հիւմաեունու թահրիմ իչին Հիճազ վիլաեէթինէ տէօրթ թապուր բիատ ասքէրի սէվգ ու իզամ գըլընաճապը իշիտիրմիշ տիր։

—Իւսքիւպտէն ալընան մէքթուպլար, օրալարտա ասայիշին տէրճէճէյի մանթուպէտէ օրմասընընը, վէ հայատտարընն էհալիյի մէմնէքէթի բէք չօղ խասարաթ վիրմէքտէ օլաբգլարընը պիլճիրիեօր։

—Կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ պէյլիք պիր վաբօրլա Քօսօվա վէ Բրիզրէնտատէ պուլունան ասքէրի շահանէ իչին 1400 տէնք բուպա կէօնտէրիմիշ տիր։

—Էվվէլսի կիւն Պապը Սէրասքերի մէմուրինի միլիմէսինէ պիր բուպ մատաշ վիրիրմիշ տիր։

ԻԼԱՆ

Արտա վէ ադար վէ միճէվհէրաթի վէ գօնսօլիա, շըմէնաֆէր, վէ ատյիր Թիւրք ֆօնտասու թէրէֆին իտէրէք, զաեէթ ֆայիտէլի շարթլարընա իսթիգրազ իմմէք իսթէյէնլէրին, Աշըր էֆէնտի խանը օտապաշընը Արթին աղաեա մուրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Պաղչէ գարուսունտա էմթատա կէօմրիւկիւ գարշըսընտա քեսին 17 նիւմէրօլու արտիյէ մաղազասընտա, պու թարիխտէն իմիպարէն, հէր նէվի էշեայի թիճճարիյէ գապուլ օլունաճաղը կիպի, արտիյէյի մէղքիւրէեէ էշեա վազ իտէճէք օլան զաթլարտան, իսթէյէնլէրէ տախի, էշեասընա նիսպէթէն գարզ ագճէ տէ վիրիլէճէկի իլան օլունուր։

12 փեւրվար 1880

Պ. Բ. Ենովյան

Սիրօղան փեւրվար 27 թարիխի իլէ Թրաբի զաղէթասընա եազըեօրլար.

Մէհրէքէթիմիզ միւսէլլամ հայատա չէթէլէրինին մէրհամէթինտէ գալմըշ տը։ 60 ըիշիտէն իպարէթ օլան մէղքիւր չէթէլէրտէն պիրի, Քօսթա Քուքօ Վօյվոտանընն թահթը գօմանտասընտա պուլընմագտա տը։

Մէղքիւր հայատուլար, Սիրօղ ճիվարընտա պուլընան քէօյլէր էհալիսինի տիւշարը տէհշէթ գըլաբգտան սոնրա, շէհրիմիզ գաբուլարընա գատտար կէլիպ, Տ. Մարուլիս նամընտա պիր թահիրի տաղագաշըրմըշլար, վէ քիւլիեէթլի ագճէ կէօնտէրէճէկլինէ տայիր սէօզ ալարգտան սոնրա մէրգումա ալը վիրմիշլէր տիր։ Թահիրի միւմայիէյհ սէօզլինտէ պուլընմըշ տը։

Հայատուլար պունտան ճէսարէթ ալարագ, Սիրօղ միտրօպոլիտինէ

պիր մէքթուպ, վէ պիր տէ պիր թագըմ առամլարը էսամիսինի կէօնտէրմիշլէր, վէ պունլարա, քէնտիլէրէ ագճէ կէօնտէրմէլէրինի թէհտիտ եօլլու էմր վէ թէնպիհ լյլէմիշլէր տիր։ Մէղքիւր էսամիտէ Ռում վէ էրմէնի միլթէպերանը իսիմլերի եազըլը տը։ Թալէպ օլընան ադճէ, պիր գաչ պին օսմանը վիրասընա պայիղ օլուեօր։ Հայտուտլարը սէրկէրտէսի, իսթէտիյի ադճէյի կէօնտէրմէտիքլերի թագտիրտէ Սիրօզա ինիպ, իսիմլէրինի էսամիտէ իշար լյլէմիշ օլտուղու առամլարը գալթլ ու թէլէֆ վէ պատէհու շէհիրի իհրագ իտէճէկինի պկտիրմիշ տիր։

Սիրօզ էհալիսի տիւշարը տէհշէթ օրմուշ վէ շէհիրտէն տիշարը չբգմանա ճէսարէթ իթմէմէ քտէ տիր։ Հիւքիմէթի մահէլլիէ, հայտուտլարը օ եօլտա պիր մէքթուպ կէօնտէրմիշ օլտուգլարընը իշիտինճէ Սէլանիքտէն պիր թապուր բիատէ ասքերի սեվգ ու իղամ օլընմասընը թայէպ իթմիշ, վէ Իսլամ վէ Խրիսթիանտան իպարէթ պիր միլիս ասքերի թէշքիլինէ գարար վիրմիշ տիր։

—Թրապիզօնտան մարտ 3 թարիխի իլէ եազըլմըշ ը։

Իտարէյի մախասուսէնին ճանիք վարօրընը թէատիւֆ լյլէտիկի պաղա էլպէթթէ մալիւմինիզ օրմուշ տուր։ Կէրէք Ցէրիսատտէթտէ վէ կէրէք Թրապզօնտա ումումի հէեէճանա տիշիւրմիշ օլան պու գաղա հագդընտա պէր վէճճի թաֆսիլաթ թա լյլէրիմ։

Բազար կիւնիւ սապահլաեընը ճանիք վարօրու Թրապզօնա միթէլէճճիհէն Օրտուտան հարէքէթ իսպիպ մահէլը մէղքիւրատէն պիր չարևէք այրըլըբգտան սօնրա պիր բաթլամա սէտասը իշիտիլի։ Գարատան պու սէտաեը իշիթիլի զէման թաամ իթմէքտէ պուլընմըշ օտաղոնտան. տէՀա Սիսիմէնէ զօշմուշ իսէ տէ, էօնիւնտէ գալընը պիր տիւմանատան պաշգա պիր շէյ կէօրմէտիկինատէն, վէ էօնիւնէ տիւշէն պիր գաչ քէօմիւր բարչասը, մաքինանընը բաթլատըգընը զանն իթտիրատիկինատէն, իպթիտա մաքինա բաթլամըշ զանն լյլէմիշ իսէ տէ, ըէրլանէ հէնուզ հարէքէթ լյլէմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, գարատան իլէրլէյիպ պաշ տիւմէնճինէն դամնրաընտա պարութ աթէշ ալարագ տիւմէնճիյի տախի պիր աղ էօթէնէ աթմըշ, վէ թայիֆէյատէն տիկէր իքի քիշիյի տախի հէլաք լյլէմիշ օլտուղունու կէօրմիշ տիր։

Թայիֆէլէրատէն պաղըսընտա տախի եանը գալէմէթլէրի վար իսէ տէ, պունլար օ գատար աղը տէյիլ տիր։ Պունըն իւզերինէ, վարօր Օրտուեա աղիմէթ իթմիշ, վէ բոստա իլէ եօլճուլար օրտեա չբգմշլար տը։

Դաղա խապէրի պուրտեա բազար կիւնիւ ադշամը վարիտ օրմուշտուր։ Բազար իրթէսի կիւնիւ սապահլաեընը վարօր վագթը միթաատընտան անճագ տէօրթ սաաթ սօնրա կէլմիշ տիր։

ԻՍԹԱՆՕՍՏԱՆ ՊԻՐ ՄԷԹՈՒՊ

Կէչէն սէնէ Աւեստաբերին 50 Նումէրօսունա տէրճ իսիլէն պիր մէքթուպտա պու ճիվարտա չագալէթ ու խապասաթըն արթմըշ օրմասընտան շիքեայէթ էտիլմիշ իսի։ Շիմտի համա օրտուն Բապպէն ինայէթինէ ասայիշ վէ էմնիյէթ կիւն պէ կիւն արթմագտա վէ էհալիմիզ ըէֆահը պալ իւզրէ իմրարը էվգաթ էթմէքտէ տիր։

Էվվէլա, պունատան ապտէմ, կէտիքլի էհալիսինէն Մէմիշ աղանը խանէսինի պասըպ մալ վէ էշեասընը զասպ էտէն վէ, զապէթատտա Ադ Մէմիշ օղլու ալէքիէն Ադ Մէհէմմէտ օղլու Հիսէյինին վէ ըէֆիգէրինին տէրտէսթի զըմնընատա էնդարէ վալիսի տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան գըրսերտարը Խուրշիտ չաուշ մէմուր թայինին օրունմագլէ, չաուշ աղա շագիի մերգումմ Հիւսէյինին ըէֆիգէրինատէն իքի քիշինին Պէյրամ գըրը գազասընտան պէշ սաաթ մէսաֆէտէ վագի օլան պիր գարիյէտէ պիր խաթտունուն էվինտէ օլտուգլարընը խապէր ալը, վէ կիճէլէյին կիտիպ մէղքիւր խանէնին տէօրթ թարաֆընը դուշատը։ Պատէհու պիր գաչ զապթիյէ իլէ էվէ կիրը, վէ էշգիյանընը պուլունտուղու ստայա տօղրու կիթտիյի էմնատէ շագիլէր սիլահ էնտախթ իտերլեր, վէ պունուն իւզերինէ չավուշ աղանընը եանընտա պուլունան զապթիյէլէր գօրգուպ ֆիրար էտերլեր, լաքին չաուշ աղա ճէսարէթլէ իլէրի կիտէր, վէ իշերտէն պիր գուրշուն օնուն սոն գուլաղընա իսապէթլէ գուլաղընը գարթիտեր։ Մէրգումմ շագիլէրին օթուրտուգլարը օտա գարանլըգ օլտուղունան չաուշ աղա հէր նէ գատար օնլարը կէօրէմէզ իսէ տէ, սիլահ սէսինին կէլտիյի մահալէ տթէշ էտեր, վէ ճանսիսարանէ չալըշարագ օնլարը հայյէն տերտէսթ էթմէյէ մուվաֆֆագ օլուր, վէ մէղքիւր խանէտէ մալը մէտրուդ օլարագ պիր թագըմ էմթիան թիւճճարիյէ վէ պագըր վէ սիլահ պուլուր, վէ մէղքիւր խանէնին սահիպի օլան գատընը վէ էշգիյայը պաղլայարագ հիւքիմէթի մահալլիյէյէ թէսլիմ իտեր, հիւքիմէթի մահալլիյէ տախի ճէզաի սէզալարընը չէքմէք իւզրէ օնլարը Ենգարէյէ կէօնտէրիր։ Պու պատէ չաուշ աղանընը իպրաղ էյլէտիյի գայրէթ վէ ճէսարէթի չայանը թահսին տիր։

Սանիյէն, Իսթանսօ գասապասը չարշուսունատա միւսլլահ օլարագ հարէքեաթը նամէրզիյէտէ պուլուեան Աստուտեօմէրէճէնտան սէօսէի Խուրշիտին վէ ըէֆիգի Սէլիմին հայյէն եա մէյթէն տերտէսթիլերի զըմնընատա վիլայէթի ճէլիլէտէն պա պուլյուրլու վիրուա իսէն միւլազիմ Մէհէմմէտ աղա մէրգումանն էշգիյայը պիթթէհարրի Խուրշիտի նէֆսի Այյաշընը չարշուսունատա պուլուր վէ իւզերինէ հիճում իլէ էլլերինատէն թութարագ զապթ իտեր, վէ շագիյի մէրգումա հիւքիմէթէ թէսլիմ իտեր։ Բէզալիք Սէլիմի Իսթանսօ գասապասընա իւչ սաաթ մէսաֆէտէ Բէօքլեր գարիյէսի ճիվարընատա տերտէսթ իտեր։

Էհալինին պէօյլէ ատէմլերին զուլմ ու զաարընատան մուհաֆազասը զըմնընատա վիլայէթիմիզ վալիսի տէվլէթլու Խուրշիտ փաշա հազրէթլէրինին հիմմէտինը սէնիյէլերի վէ գաղալար գայմագամ էֆէնտիլէր իլէ զապթիյէլերին սայ ու գայրէթի վէ ֆէսատքարլըգլարը էհալիյի մինէթատ վէ միւթէշէքքիր գըմագտա տըրլար։

ՊԻՐ ՎԱԹԱՆԹԻՐՎԻՐ

Իսթանսօ, փեարվ. 5 1880

(Ա-էոսբեր)

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՐՈՒՍԻԱ Վէ ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱ

Տէվլէթէյի միւշարիյէյհիւմանընն Շարգտա ըէգապէթի սիեասիեէսի իւնիանը,լա, Թան նամ Ֆրանսըզ զաղէթասընտա աթիտէքի պէնտ կէօրիւրմիշ տիր։

«Ինկիլթէրրա վէ Ռուսիանընն ըէգապէթի սիեասիեէսի, ասրըմըզ խիթամընընն թարիխինտէ պիր խայլի եէր թուտմաեա մախասուս օլտուղու կէօրիւլմէքտէ տիր։ Ավսթրիա տէվլէթի, Ռուսիանընն Էվրօբաեը Օսմանիտէ խաէճէկի թարագդիքեաթա դարշը տուրմագ մէմուրիյէթինի գապալ լյլէտիկինատէն, պու ըէգապէթ շիմտիկի Պողազ իչի սէՀարիճիյէ ուեումագտա տը։ Ֆագաթ քիւչիւք Ասիատա պուրէգապէթ կիզլի տէյիլ տիր, չիւնքի Ինկիլթէրրա տէվլէթի օրատա, մէմալիքի տէվլէթի Ալիեէյի մուհաֆազա իթմէք մէմուրիյէթինի տերիւհտէ լյլէմիշ տիր։ Պունունլա պերապեր մէղքիւր ըէգապէթին ասըլ մէրքէզի օրթա Ասիա տը։ Օրատա պու իքի տէվլէթլէր, հէր կիւն պիրի պիրինէ եագլաշմագտա, վէ պիր մուհարէպէ վուգուլինին զուհուրի ուզուն պիր վագթա միւհթաճ օլմատըգը կէօրիւլմէքտէ տիր։

«Մուախխարէն Ինկիլիզ բարլամէնթօսունա թէպլիղ օլունան Մաի Քիթապպարտան պիրինի խիւլասա իթտիկիմիզտէ, Ռուսլարընն Թիւրքմէնլէր ալէյհինտէ իթտիքլերի թէճավուզաթ հագգընտա Ինկիլթէրրանընն թէլաշընը կէօսթէրտիք։ Ռուսիա խարիճիեէ միւսթէշարը Մ. տը Ժիէր վէ պարօն Ժօմինի, Մէրվ ալէյհինտէ սէվգ օլունճագ Ռուսիա ասքէրինին, Մէրվէ մուվասլէթ իթմէղտէն էվվէլ, տիկէր մահէլլտէ տուրճաղընա, Ինկիլթէրրանընն Բէթրէսպուրգ սէֆիրի Լօրտ Տիւֆրէնի իգնա իլէն ֆէվգէլատտէ զայրէթ իթմիշլէր, վէ Ցար հագրէթլէրի տախի միւշարիյէյհիւմանընն թէպլիղտաթընը թատիդէ թէնէզզիւլ լյլէմիշ իսէ տէ, պիր գաչ հաֆթա սօնրա, Մ. տը Ժիէր, մուգատտէմա վիրմիշ օլտուղու լյզահաթ հագգընտա պաղը թաֆսիլաթ վիրմէկէ մէճպուր օլարագ, Ռուսիա տէվլէթի պիր սուրէթի գաթիէտտէ վէ տայինա պաղը օրմասընը մուրատ իթմէսիկինատէն, էկէր ֆէվգէլատտէ զուհուրաթ իւզերինէ լիզում կէօրիւլիր իսէ, Մէրվին տախի խոթիլա խորմէսի լաղմէտէն կէօրիւլէպիլիր տէմիշ տիր։ Շիմտի պիրինմէք լազըմ կէլէն պիր շէյ վար իսէ, օ տախի, Մ. տը Ժիէրին պահս լյլէտիկի զուհուրաթընը պուեանքի կահ[illegible] մատրազընը, վէ Հէրատը խոթիլա իթմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրա թարաֆընտան Իրան հիւքիմէթինէ վերիլէն մէհզունկէթ, Մէրվին խոթիլասը իչին, Ռուսիատա, իհթիեաթէն շարթ գոյատտա մէհզունկէթէ հագգ գաղանաբրըգ գաղանաբրմասրզընը, հասրը ժէնէրալ Սգօպէլէֆին գօմանատան թայէրին օլունտուղու ասքէրին օրատա սէվգի մատատէսինատ, լօրտ Տիւֆրէնին թէճլաշը սապզէգ պիր վագա հալինէ կէլիպ կէրմէտիկ նի քէշֆ լյլէմէք տիր։ Ֆիլվագը պարօն Ժօմինի, լօրտ Տիւֆրէն իլէ վուգու պուլան սոն մուհավէրէսինատ, Հէրատը խոթիլասը հագգընտա պէեանը ըէյ լյլէմէմիշ տիր։

«Մէրվ մէվգրի, Հէրատ ալէյհինատ խոթլէճէք թէչէպպիսատը հարպիէեէ գարշը տօղրու վէ էմին պիր թարիգ քիւշատ լյլէմէք, վէ Աֆղանիսթան իւզերինէ հիճում իթմէք իւզրէ էն գօլայ թարիգ օլմագ իչին, Ինկիլթէրրատա նատրլ թէհտիտամիզ պիր մէվգը իսէ, Թիւրքիսթանը ճէնուպիեէ տախի նազըր պիր մէվգը տը, վէ էկէր, վագթիյէ մամուր օլուպ, պու կիւնքի կիւն խարապ օլան, վէ լաքին տասքերիեէ վէ թիճճարիեէճէ տայիմա էհէմմիեէթտէն իսալ պուլունմատան մէղքիւր մէվգը, Բուսիա թարաֆընտան խոթիլա օլունմագ իսէ, Բուսլարըն Թէքքէլիրը ալէյհինատ խոթլէն սէվգիեաթը սէմէրէսիզ դալը։

«Հէրատ չէհրինին խոթիլասը իչին, Մէրվ, պիր հարաքեաթը ասքերիեէ մէրքէզի օրատա միսիլլու, Հէրատ տախի Աֆղանիսթանընն անախթարը ատտա օլունապիլիր, չիւնքի ճիհէթի չբմնլիեէտէն, Սէֆիա Ֆիւհ պօղազըընատան միրուր խաէճէք տիւշմէն ասքերինի եանատան վուրմագ, վէ Իրանատան կէլէրէք, վագթիյէ Իսկէնտերի Քէպլերին թա Հինտ վատիսինէ գատար եիւրիւտիւկիւ թարիդէ սիւլիւք իտէն պիր օրտուեա եօլու գաբամագ իչին պիր նօգթայի միհիմմէտիր։ Իչթէ Ինկիլիզլէր, Հէրատա, Բուսիալըլար էլինէ տիւշմէմէք, վէ Բուսիալըլարա գարշը մէվգրի մէզքիւրու մուհաֆազասընա միւգթէտիր պիր հիւքիմէթին էլինտէ պուլունտուրմագ իչին վիրտիքլերի էհէմմիեէթ պունատան անլաշըլը։

«Լօրտ Պիգընսֆիլտին շիմտիեէ գատար պու մէսէլէնին բարլամէնթօ հուզուրունտա, էսպապ վէ միւզաքերաթը խէֆիեէսի իւղերինէ լյզահաթ վիրմէք խոթէմէտիկի, պու սէպէպէ մէպնի օլուպ, ֆագաթ ըէվիշի հալէ կէօրէ, միւզաքերաթը մէղքիւրէ, Հէրատը Իրանընն թահթը խոթիլասընա վաղ իթմէք իչին տիր։

«Հէրատը, Իրան հիւքիմէթի թահթը խոթիլասընա վաղը հագգընտա Ինկիլթէրրանընն պու միւզաքերաթը խէֆիեէսի, Բուսիատա պիր հեեէճանը էֆքեարա պատի օրմուշ տուր, չիւնքի Ինկիլթէրրանընն պու թէտապիրի, ժէնէրալ Սգօպէլէֆին մէմուր օլտուղու Մէրվ խոթիլասը թէտապիրինէ պիր սէտատի միմանատի չէքմէք իչին իթթիխաղ օլընաբաղը աշիքեար տը։ Ֆագաթ պու թէտապիրի եալընըզ Բուսիատա տէյիլ, պէլքի Ինկիլթէրրատա հէյեեթը միւքէյա ալէյհինտէ պուլընքպ, Ինկիլթէրրա հիւքիմէթինին Շարգ մէսէլէսի հագգընտա բէք իլէրուեէ վարմասընը իսթէմէհէն վէ լօրտ Պիգընսֆիլտին շարլատանլըգընատան տօրանք, սահիհէն էվլիյայի ումմուրատան պուլընան միւշարիեէյհ լօրընը գուվվէյի թէեադգուզ ու հարէքէթինի ֆէրդ իթմէեէնլէր իչին պատկի թէլաշ օլմուշ տուր։

«Ֆիլվագը Հէրատը Իրան թարաֆընտան իսթէրա օլընմասը մէսէլէսի, Ինկիլթէրրա հիւքիմէթի թարաֆընտան իքի նօգթա իւզերինէ պիր գարար իթթիխաղ օլընմըշ օլտուղունու կէօսթէրիր։

«Էվվէլա, Ինկիլթէրրա հիւքիմէթի, Հէրատը Իրանտա վիրմէքլէ Տօսթ Մուհամմէտին վէ Շիր Ալինին հիւքմատարլըգընը եալընըզ պիր հիւքմատարը թահթը խատրէսինատ պիրլէշթիրմէքլիքտէն սարֆը նազար լյլէմէքտէ տիր։ Աֆղանիսթան, Բեաղիստա իգամէթ իտեճէք վէ Ինկիլթէրրա հիւքիմէթինին թահթը հիմմեէսինատ պուլընաճագ պիր էմիրէ թատրի օլաճաղը եէրտե, քէնտի գուվվէթը թապիեէսինէ մուվաֆֆագ օլարագ, Պագթրիան, Դարուլիսթան, վէ Դանատահար նամբարընյա պիր թագըմ քիւչիւք հիւքիմէթլէրէ թագսիմ իտիլեճէք տիր։ Աֆղանիսթանընն պու եօլտա թագսիմ իտիլմէսի, Ինկիլթէրրանաճա ֆայիտէլի օլապիլիր։ Ֆագաթ պու պիր պէօյիւք մէսէլէ օլուպ, պունընն իչին Ինկիլթէրրանընն թէվասսիթի իճապ իտէր, վէ պու թէվասսիթլէ տէ, Կանատամագ մուահէտէսի իլէ թանընմըշ վէ թատրիդ իտիրմիշ օլան սուրէթէ ահվալընն Ինկիլթէրրա թարաֆընտան գաթիէն թէրք իտիլմէսի լազըմ կէլիր։

«Ֆագաթ Հէրատը Իրանտա վիրմէք իչին Իրան հիւքիմէթի իլէ ապրլան մուխապրաթընն վէխիմ պիր նէթիճէսի վար իսէ, պէօյլէ պիր թատրիմրն միսսիմագ պէլտէ հուսուլէ կէթիրէճէյի թէահհիսատթ տը։ Հէրատընն Իրան տէվլէթինէ իլհագը, Բուսիա իլէ գաեէթ ճիտատի միւշքիլատը բուլունմագ պիր էմ

ծութեան ժամանակ այդ պատանին ծառայեցուցանելով։ — 1874ի սովէրոյ յանձնաժողովը դեռ չբաւեհաճիր հրատարակել, թէ իւր ձեռօք հանգանակեալ դումարէն՝ արտաքոյ նպատակին՝ 177 լիրա ազգային ո՛ր ստիպողական գործի համար տրուած է։

Միշտ խնկարկութիւն ընել, միշտ ովսաննա կարդալ, շողոքորդներու գործ է այս, և մեհանձն մարդիկ կը մերժեն։ Մեք կը՝ կարծեմք, թէ լրագրութեան պարտքն է՝ ինչպէս գովելին գովել, քաջալերելին՝ քաջալերել, նոյնպէս գովութեան անարժան ամենայն գործ ու արարք նշանակել առ ի ուղղութիւն, առանց բնաւ աչառելու, թէ այդ գործին ու արարքին հեղինակները ժողովրդական խորին համակրութեամբ փառաւորեալ են։ Լրագրութեան պարտքն է, ժողովրդեան ազգարարել իրեն ՁԱՍԱԿԱՐ եղածները, և թոյլ չտալ որ խաբուի։ Վերջապէս լրագրութեան պարտքն է ուղղել թիւր ու սխալ գաղափարներն, որչափ ալ ստուար բլլայ այդ գաղափարն ունեցողներուն թիւը։ Որպիսի՛ լրագրութիւն կը-լլայ, երբ միշտ գովեստ կը գրէ, պակասութիւնները կը ծածկէ, և վարչական ու հանրական գործոց վրայ գտնուողները կերպիւ իւիր կը քաջալերէ իրենց թերութեանց մէջ։

Մեք այսպէս չեմք ըմբռներ լրագրութեան պարտիքն, և կը ջանամք մերոխանն կատարել, փոյթ չընելով թէ կը նախատեն զմեզ, կը հալածեն և մինչև իսկ ՁԱՍԵԼու կը նկրտին։ Կը բաղձամք, որ նշանակեալ թերութիւնք ուղղուին, յանցաւորք պատժուին, դստարկաշրջիկ ու բաղդախնդիրք հանրական գործերէ արտաքսուին, և նպատակաւոր հանգանակութիւնք արտաքոյ նպատակին չմնային։ Մեր այս և այլ այսպիսի բաղձանքները յոգուտ ազգին են, և այսպիսի յայտարարութեանց պատճառաւ նախատուիլը՝ փառք կը համարիմք մեզի համար։

Երուսաղէմայ Ամեն. Տ. Եսայի Ս. Պատրիարք Հայրը 50 օսմ. լիրա դրկեր է ինպատա սովէրոյ։

—Գանգատ կայ թէ երկու չաբաթէ հետէ 'Քաղաքական ու Կրօնական ժողովները նիստ չեն ըներ, մեծագոյն մասամբ բացակայ դրնուելով. և այս պատճառաւ ազգային կարևոր խնդիրներ բարձի թողի կը մնան։ Տարակոյս չունիմք, թէ Ս. Պատրիարք Հայրը կը բարեհաճի՝ ժողովականաց յիշեցուցեալ իրենց պարտքն ու պաշտօնը։

—Երուսաղէմայ պարտուց ի նպաստ հանգանակութեան համար Ռուսաստան ուղևորող Դեր. Տ. Եւրեմիա եպիսկոպոս (Միաբան Ս. Երուսաղիմայ) Ս. Էջմիածին հասեր, և սիրով ընդունուեր է Վեհափառ Հայրապետէն։ Կը յուսամք, թէ շնորհիւ յորդորանաց Նորին Վեհափառութեան՝ հանգանակութիւնն սկսած է արդէն, և քիչ ժամանակէն առատ առատ արդիւնքն իմանալու և հրատարակելու ուրախութիւնը կունենանք։

—Հիւանդանոցի ի նպաստ տրուած պարահանդէսէն 600 լիրայի չափ գումար մը մնացեր է Հիւանդանոցի, ծախքը երնելէն յետոյ։

—Պատրիարքարանը որոշեր է, Անթապի Մկրտիչի (Երբեմն եպիսկոպոս) վերաբերեալ պաշտօնական բոլոր դրութիւնները հրատարակել։ Պէտք է կարելի եղածին չափ շուտով գործադրել այս որոշումն. հրատարակել գրերն ո՛չ թէ հայ այլ եւրոպական մամուանդ անդրկական լրագրաց միջոցաւ. Հայերը քաջ գիտեն Մկրտիչի ո՛վ ըլլալը, և այս առթիւ ալ բաւական յիշեցուցին.ք մեք և այլք։

—Իզմիրի վիճակին մէջ ալ տեղ տեղ սով ու սղութիւն ըլլալուն պատճառաւ, աղքատիկ ժողովուրդը մեծապէս կը տառապի, և մայրաքաղաքիս հանգանակութեան կեդրոնական յանձնաժողովն հարկադրուած է՝ այն կողմերն օգնութիւն հասցուցանել։

Հետևաբար ամեն հայ պարտաւոր է շուտով մասնակցիլ հանգանակութեան։

Փ...ՆԷ

ՆԷՎԻՅԷ

Բէթրսպուրկեան մամլոյ 3 խարիսխի իւրէ եղաբեօրյար.

Ռուսիա էհալիսի իւրէ ասքէրլէրի, նիհիլիսթլէրին քէնարի վաթանտաշլարը օլաբգլարընա խնամալեբ, պունլարըն ճինտեանթը իսթիկլալճուեանէլերինի էճնէպիլէրե խնտա իսլեօրլար։

Ժէնէրալ Լորիս Մէլիգօֆըն, Բէթրսպուրկ էհալիսինէ խիթապէն նէչը կիյէտիյի պէեանմամէ հիւսնի թէէսիր էյլէմիշ տիր։ Կէչէն այբն 25 թարիխի Կոլոս զաղէթասը, եալընըզ Լորիս Մէլիգօֆ իսմինին քեաֆի պիր գուվվէթ օլաբգընը պէեան իլէ, էֆքեարը ումումիէէ թէրճէման օլաբգտան սոնրա, «Լաղըմ օլան տաէմ պուլունտու. իհթիրազ իթտիրիլէճէք իբի պուլան տաէմ, սայիր պիլճիւմէ էհլի քրզ տաէմ էրին մուավէնէթի իլէ Ռուսիանընն նամուսընը թէմիզլէմէք, վէ Ռուսիաբը թարիգբթէրագդեա թէքրար իտխալ իթմէք վէսայիթինի պուլապիլիր. եալընըզ պու թէմճիհաթ, գօրգուեու իզալէ իլէ Բէթրսպուրկտան հարէքէթէ հազրլանմագտա օլան քէսանէ, պունլարէ թէրլերինտէն սարֆը նազար իթտիրմիշ տիր։ Իմբէրաթօր հիւքիւմէթէ պիր միսալ կէօսթէրէրէք կէչէն կիւն ավա կիթմիշ տիր» տէեօր։

Պու կիւն իճրաաթ գամիսիոնու ըէյիսի ժէնէրալ Լորիս Մէլիգօֆ խանէսինէ ավտէթ իթմէքտէ իքէն, պիր տելիգանը միւշարիլէյէ սիլահ ավթմէշ իսէ տէ, ժէնէրալ եաբէլէնմէմիշ վէ ճինաեէթ սահիպի տերտէսթ իտիրմիշ տիր։ Պու շախս թախմինան 30 եաշընտա տբր։ Միւշարիլէյէ ժէնէրալ խանէսինէ կիրմէք իւզրէ արապատան ինէրքէն, սիլահը ավթմշ տբր։ Ժէնէրալըն բալթօսընըն պիր էթէյինէ գուրշուն խտպէթի իթմիշ, վէ գաթիլի պիզզաթ քէնտիսի տերտէսթ իյլէմիշ տիր։

Ժէնէրալը միւշարիլէյէ իւզէրինէ իքինճի տէֆա օլարադ սիլահ պօշալթմագ իսթէմիշ իսէ տէ, ժէնէրալ անը տեօեէրէք մէնն իթմիշ տիր։ Պուլղարիսթան բրէնսի իլէ տիւք տ'Էտինպուրկ, պու մինասպէթլէ ժէնէրալ Լորիս Մէլիգօֆըն խանէսինէ կիտերէք ժէնէրալը թէպրիք էյլէմիշլեր տիր։

—Նուվօ Թան նամ Ռուս զաղէթասընըն Վարշավիասաքի (Լէհիսթան) մուխպիրի, մէհքէմէնին աղբը պիր խէթասը իւզէրինէ միւէսէս օլան զաեէթի միւքէտտէր պիր վազբասը չու եօլտա նազլ իտիեօր։

Լիբօվէթօք գազասը տախիրինտէ Օրանթօվ նամ մահէլլին պաշ վաքասը, քէսրէթի իւզրէ օլան ճէօմասթընըն բէտէրի մագամինտա իտի։ Բուհանիճէ վազիֆէսինին իճրասը խուսուսընտա հիչ պիր շէյտէն չէքինմէզ իտի։ Կնճէէլէյին պիր խասթատա չազրբարազընտա անիտ գօշուպ կիտէր, վէ խասթանընն ճանը սէլամէթինէ չալբշբը իտի։ Հէր գանդի տուլ գասը վէ եա էօքսիւզ պիր չօճուգ բահիպի միւմայիլէյէ մի բաճատի իթտ, քէմալի մէճմուենիէթլէ գապուլ օլընբը իտի։

Կիւնիւն պիրինտէ բահիպի միւմայիլէյէ, տուա քիթապընը օգուտուզու սբրատա, քէլիսէնին լուսարարը խոստովանանք օլմագ խսթէտիկինի պիրտիրիրլեր։ Հայր Քօպիլօվիչ (բահիպի միւմայիլէյէ իտի տիր) տերհալ վերարկուսընը իւզէրինէ ալարագ, խոստովանանք իչին թախսիս օլընան մահէրլէ կիտիպ լուսարարա պէքլեր։ Լուսարար կէլիպ խոստովանանք օլուր, լուսարար իշպու խոստովանանք էնտասընտա բէք աղբը էսբարլար մէյտանա չբգարմիշ օլմալը տբր, չիւնքի հայր Քօպիլօվիչ, խոստովանանք մահէլլինի թէրք իթտիկինտէ, եիւղիւ չամաշբը կիպի պէմպէեազ օլմուշ, վէ հէեէճանտան տիթրէմէքտէ իտի։

Ծէրտասը կիւնիւ օ ճիվարտա ֆէնա պիր հավատիս շուեու պուլուր, շէօյլէ քի, ճիվար չիֆթլիքլէրտէն պիրիսինին վէքիլխարճընընն նաչը պուլունմուշ, վէ մէրգում լուսարար, գաթիլին, հայր Քօպիլօվիչ օլաուզունու խոտտա իթմէքտէ իտի։ Մահէլլէի քէնտի բաքասլարընը զիեատէսիլլէ սէվքիքլէրինտէն, պէօյլէ պիր ալչագճա աղվիեաթա ինանմազլար իսէտէ, լուսարար ճինաեէթի կիզլի պիր մահէլլատէն կէօզլերի իլէ կէօրմիշ օլաուզունու խոտտա իտէր, վէ մուախխարէն, վէքիլխարճընն նաչը եանընտա, հայր Քօպիլօվիչին թիֆֆենկի պուլընբը։

Թիֆֆենքին, վէքիլխարճընն նաչը եանընտա պուլունմասը բէք աղբը պիր իսպաթ հիւքմինէ կէչմէք, հիւքիւմէթ, հայր Քօպիլօվիչի թէվզբֆա մեճպուր օլմուշ տուր։

Իշպու վագբա 1853 սենէսինտէ մուդու պուրմուշ տուր։ Բահիպի միւմայիլէյէ, թէպրիյէ զիմմէթ իթմէք իչին նէ՞ սէօյլեէպիլիր իտի։ խոստովանանք էնտասընտա սէօյլենէն լոֆզլար մէյտանա չբգարբլամաշ. իտի, քէնտինին պիուչ օլաուզունու պիլմիրմէքտէն պաշգա չարէսի եօք իտի, հալ պու քի, հաքիմիէր բահիպին սէօզլունէ հէվալէյի սէմմի իթիզար իթմէեէրէք միւմայիլէյէ միւէպպէտէն քիւրեեէ հիւքմ իտէրլեր։ Իշպու ֆէնա խապէր եատբլաբգտա, էհալինին մէյլեսիսիեթի տերբեճէյի նիհատեե վասբլ օլուր, վէ հայր Քօպիլօվիչին քիւրեեէ հիւքմ օլունմասընա բաղմէն, հէր քէս միւմայիլէյէ սէվմէքտէ վէ հիւրմէթ ու ըիաեէթ իթմէքտէ պուլընը։ չիւնքի, միւմայիլէյէին, էօմրիւնիւ պիր խրիսթիանա եագբշբը սուրբեթտէ էյիլիք վէ ֆազլրէթլէ կէչերմիշ օլաուզու հալտէ պէօյէ պիր ճինաեէթտէ պուլունմասը մուհալ դապիլինտէն օլաուզունու հիսս իտէրլեր իտի։

Պիր բաբասընն էվվէլա սբֆաթը բուհանիեէսի իւզէրինտէն ալընըպ սոնրա ճէզասընը չէքբեր։ Փիլոգօսօս Պօրօվսքի, բահիպի միւմայիլէյէին իւզէրինտէն սբֆաթը բուհանիեսինի ալմահա մէմուր իտիլիպ, իշպու միւքէտտէր բէսմ, ժիթօմիրին ուլու քիլիսէսինտէ, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղամադտա օլան պիր չօգ ճէօմատի հուզուրընտա իճրա իտիլիր։ Հայր Քօպիլօվիչ, թամ եիկերմի սէնէ Սիլիրեա մատէնլէրինտէ էօմրիւնիւ կէչերիպ չիւրիւր, վէ պու միտէթ զարֆընտա պիր թագըմ մանէվի իսքէնճէլերէ տիւչար օլուր։

Կէչէն սէնէնին սոնլարընտա, մերգում լուսարար խասթալանընը, վէ էօլիւմ ատամթընն եագլայտրգընը հիսս իլէ, պիր չօգ շահիտ հուզուրընտա վէքիլխարճը էօլտուրէն քէնտիսի օլաուզունու, վէ պունա ճիւրաթ իթմէսի, մերգումըն դէվճէսինէ ալէագա իթմիշ օլաուզունտան, էկէր զէվճինի էօլտուրիւր իսէ քէնտիսի իլէ թէկհիւլ իտէր էֆքեարընտա զահիպ օլաուզու սէպէպէ մէպնի խուսիկինի իգրար վէ պունու միւթեագբպ թէպլիմի բուհ իտէր։

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(98)

—

իւզէրինտէ կիզլի վէ կէօզէ կէօրիւնմէզ սուրբեթտէ հաեաթ էսէրի գալմըշ պուլունան վիճուատան տուտագլարը իսթիւնտէ տօրաշբպ տուրուր։» Իշթէ պունլար տբր Նիդօլա Ֆլամէլին սէօզլերի։

«Իմանի, իւչ կիւն վէ իւչ կիճէ կէշմէզտէն էվվէլ, պիր վիճուատու ճանլանտըրմադ, վէ օ վիճուատու կէնճէլշտիրմէք իչին, բէտէրիմէ քէնտի բէտէրի թարաֆընտան, վէ ատէմին բէտէրինէ տէ պիզզաթ մէրգում քիմեակիր թարաֆընտան թէպլիզ օլունան պաղը զարիպ տուալը, ճանա խիթապէն սէօյլէնիլմէլի, վէ զէբը օլունան բուհանան միդտարը քիֆաեէտէ էօլիւնիւն աղզընա տէօքիւմէլի տիր։

«Պու հալտէ տերադտա ճանեինէ քէնտի մէսքէնինէ ավտէթ իտէր, եիւբէկ վուրմանա պաշլար, գան տամարլարտա ճէվէլան կիլէր, վէլհասրլ ինանընն էօմրիւ, միւճէտատէն մէյտանա կէլիպ, ատէթա ուզան պիր էօմիւր գատտար իմթիխտա իտէր։

«Ցէտէմին բէտէրի մէդքիւր շիշէնին պիրինճի սիւլիսինիւ խմթիմալ իթմիշ օլաբ, իքինճի սիւլիսի խէ պիպիլ բէտէրիմ թարաֆընտան գուլանընընը, հալ պու քի իչիւնճիւ սիւլիսիւ պէնիմ բէտէրիմի պրադընընը։

«Անճադ մէրգում բէտէրիմ, քէնտի տիրաեէթ վէ մուհապպէթի էսէրի օլան մէքթուպունտա պու շէյլերի պանա պիլտիրտիքտէն սոնրա, շու վէճճ իլէ իլավէ իթմիշ իտի։

«—Էճէլի իլահի իւզէրիմէ թահմիլ օլունտուզունտա, քէնտի քէնտիմէ շէօյլէ սէօյլեեէճէյիմ. պէն էբէյիճէ եաշասամ, վէ հիչ պիր շիքեաեէթ, վէ էսէֆ իթմէքլիկէ սէպպիպիմ, վէ տիկէր հիչ պիր արզում օլմադընը, պու տիւնեատան արթըգ չէքիլիրիմ։ Իմանի, էվլատըմ, Նիդօլա Ֆլամէլին բուհուտուն իչիւնճիւ սիւլիսիւնիւ սանա թէրք իտէրիմ, վէ պու սահէտէ իքինճի տէֆա պաշլատճագ օլաուզուն էօմրիւն միւպարէք վէ մէսուա օլմասընը թէմէնինի իյլէրիմ։ Իշպու զիդբյմէթ հէաեեէտէն խաթիֆատէ էթ, օղլըմ, վէ սանա մուհապպէթի օլան, վէ էօշրիւկիւ զէման իքինճի տէֆա սանա էօմիւր պախշ իտէն իհթիեարը խաթբբրա։

«Իշթէ, միւսիւ տիւգ, շիմտի հէր շէյի պիկիրսինիզ, վէ սիզէ նէ՞ իչին, «մատմուազէլ տը Սիմէօզ հէնուզ հաեաթտա տբր, ֆագաթ պէն եալընըզ օնու պու տիւնեատա գուրթարապիկիրիմ» տէեու գալիէն սէօյլէտիկիմի էլպէթթէ անպատընը։»

Պու սէօզլերտէն սոնրա, Բէրժան սիւքիւթ իտիպ, տիւգ իսէ շու եօլտա ճէվապ վիրմի.

—Էվվէթ, էվվէթ, հադդընըզ վար տբր, վէ շու էնատէ հադըզամթը հալ բէք բարլադ տուրէթտէ զահիր օլմադտա տբր։ Պունտան ատ տէմ եըլաբզլար տախի եաշլան չբգմաեբպ, հաթթա միւքէրրէրէն վուգու պուլան բէյդամպէրլիք տախի ֆիիլէն իճրա գբլբնտը։ Ցագաթ մէգքիւր հագբգաթի հալի սոնունա գատար իճրա իտէճէ՞քմիսինիզ, Ժանը դուրթարաճա՞դմը։ Զաթէն պէն պունու սիզէ սօրտում, լաքին սիզ պանա ճէվապ վիրմէմինիզ, պունունլա պէբապէր պէն եինէ մէմուլ իտէրիմ, չիւնքի, «Պէն սիզին գբզընըզը սիզէ իեատէ իտէպիլիրիմ, ֆագաթ իեատէ իթմէեեէճէյիմ» տէմէքլիք, սիզին իչին բէք զալիմիք տիր։

—Միւսիւ տիւգ, թէքրարլատը պարօն գամի պիր սեատա իլէ, գբզընըզին էօմրիւ սիզին էլինիզատէ տիր։ Պէն նամուս սահիպի պիր քիմսէ օլաուգճա, էկէր իսթէրսէ՝ նիզ գբզընըզը գուրթարաճազըմ։

—Իսթէմէք տէ սէ՞օզ միւ, տէ՞տի Մ. տը Սիմէօզ հէեէճան իլէ, ֆագաթ էօյլէ իսէ . . . պու կիւն, վէ պիր գաչ սաաթտան Ժան վալիտէսինէ սարբլաճա՞գ մը տբր։

—Էվվէթ, էկէրչի շարթլարընը գատպալ իտէրսէնիզ։

—Ճարթլարընընը՞ մը, տէտի իհթիեար թարիֆ օլունմադ պիր իզթիրապ իլէ, աճա՞յիպ, գբզրմը պանա իեատէ իթմէնիզ իչին, շարթլար՞ մը վար տբր։

Պիր ազ վագբթատան պէրի խոսքի, Բէրժան օրթալըզա հաքիմ իտի։ Պունու քէնտիսի տէ պիկիր վէ հիսս իտէր իտի, չիւնքի տիւգ տը Սիմէօզիւն, քէնտի հուզուրընտա նէ՞ դուվվէթի վէ նէ՞ միւբասը գալմըշ իտի։ Պիչարէ իհթիեար, քէնտի իգբարը իւզրէ, ճանճա վէ վիճուատա տէրմանն վէ գուվվէթատէն տիւչիւշ օլուպ, վէ հէր հալտէ պէթթէքբար գբզընը էլտէ իթմէք միւբատընտա պուլունտուզունտան, պարօնուն հէր թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իթմէքլիկէ մէճպուր իտի։

Պինաէն ալէյհ, պարօն տը Բէրժան թավր ու լիսանընը թէպտիլ պիրլէ, տատէթա պիր հաքիմի մութլադ կիպի,

—Միւսիւ տիւգ, տէտի իհթիեարընն սօն բօգրբտբլարընտա ճէվապ օլարադ, բէճա իտէրիմ, շուրաեը տէրմամթը իտինիզ քի, պէնիմ ֆէտտա իտէճէք օլաուզում մատտէ, էօմրիւմիւն պիր գբզմը, վէ պէյբի տէ էն կիւզել վէ էն ուզուն գբզմը տբր։ Պունտան տա գաթիենազար, շունա թէէմին օրունուզքի, պէնիմ սիզէ արզ իտէճէկիմ շարթլար, պէնիմ կիպի պիր տատէմին անը աչբդ օլարադ սիզէ արզ իտէպիլէճէկի, վէ սիզին տախի պիրա հիճապ գատալ իտէպիլէճէկինիզ շարթլար տբր։

Մ. տը Սիմէօզ սիւքիւթ իթմի։

Մէրգումին իզթիրապը տէրունի վէ սրգընթբը, սիմատընտա միւշահէտ օլունուեօր իտի։ Հէր նէ հալ իսէ, Բէրժան շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի։

—Միւսիւ տիւգ, պունտան չէնտ կիւն ատատէմ պէյնիմիպտէ վագբ օլան հալէթթը խաթբընընը պըրադմադըգ լաղը՞մ մը տբր։ Ցաագաթ պունան նէ՞ լիւզումու վար տբր։ Շիւպհէսիզ թարաֆընտան մատմուազէլ տը Սիմէօզ հագբգնտա հիսս իտիլիկէլէն ազամ վէ միւհթէրէմ մուհապպէթի, վէ ատնընա իգտիմաճ թէքլիֆինի, վէ սիզին կէօմթէրտիկինիզ էսապը բէտտիեէյի, վէ օլ վագբթատան պէրի տիր, թարաֆընտան զուհուրա կէլէն թէհամիլ վէ սատագաթը ունութմամըշընընզ տբր։

—Խա՛յր, խա՛յր, պու շէյլերին հիչ պիրի խաթբբմատան չբգմամըշ տբր, տէտի իհթիեար, ֆիրագը պէն սիզին ալիճէնտագ վէ համիյէթի պիր քիմսէ օլաուզունուզու, վէ պէօյէ պիր սբրատա զաեէթ նէ՞զ քէթ իւզրէ հարէքէթ վէ մուամէլէ իթտիկինիզի պիկիրիմ, վէ պունու իլան տախի իտէրիմ։

—Պիր ատէմ, հէր նէյէ գաթլանագիկիր իսէ, պէն գամթանամ, վէ պիր խայրի կիւն, ասլա իւմիտիմ գալմամըշ օլաուզու թագտիրտէ, կիւզէլիկինտէն վէ պագբշընատան միւթէհայիր օլաուզում տիլպէր պիր գբզն եանընտա իմբարը լա՞ր մը վար տբր։

Պիր ազ վագբթատան պէրի խոսքի, Բէրժան օրթալըզա հաքիմ իտի։ Պունու քէնտիսի տէ պիկիր վէ հիսս իտէր իտի, չիւնքի տիւգ տը Սիմէօզիւն, քէնտի հուզուրընտա նէ՞ դուվվէթի վէ նէ՞ միւբասը գալմըշ իտի։ Պիչարէ իհթիեար, քէնտի իգբարը իւզրէ, ճանճա վէ վիճուատա տէրմանն վէ գուվվէթատէն տիւչիւշ օլուպ, վէ հէր հալտէ պէթթէքբար գբզընը էլտէ իթմէք միւբատընտա պուլունտուզունտան, պարօնուն հէր թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իթմէքլիկէ մէճպուր իտի։

Պինաէն ալէյհ, պարօն տը Բէրժան թավր ու լիսանընը թէպտիլ պիրլէ, տատէթա պիր հաքիմի մութլադ կիպի,

—Միւսիւ տիւգ, տէտի իհթիեարընն սօն բօգրբտբլարընտա ճէվապ օլարադ, բէճա իտէրիմ, շուրաեը տէրմամթը իտինիզ քի, պէնիմ ֆէտտա իտէճէք օլաուզում մատտէ, էօմրիւմիւն պիր գբզմը, վէ պէյբի տէ էն կիւզել վէ էն ուզուն գբզմը տբր։ Պունտան տա գաթիենազար, շունա թէէմին օրունուզքի, պէնիմ սիզէ արզ իտէճէկիմ շարթլար, պէնիմ կիպի պիր տատէմին անը աչբդ օլարադ սիզէ արզ իտէպիլէճէկի, վէ սիզին տախի պիրա հիճապ գատալ իտէպիլէճէկինիզ շարթլար տբր։

Մ. տը Սիմէօզ սիւքիւթ իթմի։

ԻԼԱՆԱԹ

Էմլաքը հիւմաեուենտան Թօքհանէտէ 381 նիւմէրօլու տիւքքեանը պէշ լիրա իճարէ իլէ իսթիճարէ թալիպ պուլունտուղունտան, տահա զիեատէեթ թուլթապիլէճէքլէրին, իշպու մարտը բումինին տէօրտիւնճիւ սալը կիւնիւնէ գատար խազինէյի խասսա տայիրէսինտէ թահսիլաթ միւտիրիեէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ Մ.

Էմլաքը հիւմաեուենտան Թօքհանէտէ ճամիի Նուսրէթ գալշըսընտա վագը 391 նիւմէրօլու տիւքքեանը, իբի պուչուգ լիրա իճարէ իլէ իսթիճարէ թալիպ պուլունտուղունտան, տահա զիեատէ թուլթապիլէճէքլէրին 96 սէնէսի մարտընին տէօրտիւնճիւ սալը կիւնիւնէ գատար խազինէյի խասսա տայիրէսինտէ թահսիլաթ միւտիրիեէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ Մ.

ԹԱՎՈՒՔ ՊԷՍԼԷՄԷՔ

Թավուք, հինտթավուղը, քաղ. էօրտէքլէր պագմանքն վէ քոչբալարընդն վէ հաստա սլոքքլանտա մուալիճէ էթմէնին եօլլանընը էյրէտիճի «Թավուք պէսլէմէք» ունվանը իլէ մէքթէպի թըպ. պէլի շահանէտէ ֆէնենի պայթարի մուալիմլէրինտէն քոլ աղասը Մինա էֆէնտինին ճէմ ու թէրթիպ էյլէյի էրմէնի հուրուֆաթը իլէ ճուրքճէ եաղըմքշ օլան վէ 165 սանիֆէ իլէ պէշ տանէ ըէսիմի հանի պուլընան ըիսալէ հայվանաթը ճղիւրէ մէրաքլիլարընա վէ չիֆթալէրէ հաքիքաթէն մուճիպի խասիֆատ պիր էսէրի մէրղուպ օլապ հէր քիթապ սաթըլան մահալտէ վէ պէլ խասսա Սանդալտա ալդրան համանը ճիվարընա Զարդարեան ֆապրիքասընա պիրէր չարեէք մէճիտիյէ ֆէյաթլէ ֆիրուխթ օլընմադտա օլաբըր իլան օրընը։

ԲՐԻՏՈՆԷԱԿԱՆ ԿՐՕՆՔԻՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

և

ԳԵՐԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԱՐՈՋ

Ի Պատ. Կ. Դ. Գարբիէլեանէ

Թիւ Ա.

60 սահիֆէտէն իպարէթ օլան իշպու մէզհէպ բիսալէսի, Պոեաճեան մանթպասընտա կիւզէլճէ թապ իսթիմլի օլատուղու հալտէ, քէօրբիւ պաշընտա սուճու Պոզոս աղանին տիւքքեանընտա, վէ Ամերիկոյ խանը (Պայալ Հավուզ) ալթընտաքի քիւթիւպխանէսի վէ քիթապճըլարտա իքիշէր զուրուշա սաթըլմադտա տըր։

ԵՐԿՈՒ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ա. ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳՈՒԹ

Բ. ԳԵՂԵՑԻԿՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏ

Ի. Ռ. Ց. Պէրպէրեան

Այն 90 երեսէ բաղկայեալ մանանենիկին մէջ Ա-ՋԷՆ ոեբե-ոէ հեղինակն իբր բանաստեղծ գողտրիկ լեզուաւ և իբր դաստիարակ հեռատեսող ոգւով կը բացատրէ և կը հաստատէ Գրոց, և Գեղեցկի զգացումն ներքուն ազգին մէջ զարգացման պէտքն։

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Յ. Ղուկասեան գրատունը. կը գտնուի նաեւ ուրիշ գրավաճառաց քով։

Դին 5 պրչ. արծաթ։

Ա. ԱԶԱՏԱԽՈՀԵԱՆ

Քնարագրաբանի և Հայ Քնարագէտ

Գրականաբանի և Հայ մասնագէտ Կ. Պոլիս

Արամեան մատուռ տպագրութեամբ ուրթուն երեսէ բաղկացեալ այս տետրակն ընդարձակ փիլիսոփայական բառարանի Նախաբանին առաջին մասն է, որ իմաստասիրական տեսակետով ակնարկ մը կը պարունակէ Դրագատութեան և Գրականութեան վրայ։ Վարժարանաց զարգացեալ աշակերտք ալ կրնան մեծապէս օգտիլ այս գրքին ընթերցումէն, որ արծաթ հինգ դահեկան կը վաճառուի Պոլսոյ և Բերայի գրավաճառաց քով։

ԱԼԷՔ ՍԷԼԱՆԻՔ ՇԱՐԱՊԸ

Իսթանպոլտա Կիւմիւլ գարշըսընտա վագը Արբաճը խանընտա, ալէա Սէլանիք աղուսթօս շարապլարը սաթըլմագտա տըր։

ՄԱՆՏՈՒՍ ՄԱԹՊԱՍԸ

Պէյօղլուտա Պոն Մարշէ գուրպինտէ Էնբաս Լաթին նամ չըգմազ սօգաղընտա 3 նիւմէրօլու մէզքիւր մանթպաստա թիւճարլարա վէ տէվայիրի ըէսմիէեէ մախսուս հէր նէվի էվրագ վէ էրմէնի հրուֆաթը յլա, էօրիւ պիլէթէրի պասբէր պիր սաաթ զարֆընտա վէ էհվէն ֆիսաթլա։

ՈՒՄՈՒՄ ԻԶԻՆ ԷՀԷՄՄԻ ԵԷԹԼԻ ՏԻՐ

Նօ. 1

Պախուսուս գօնսօլօսլար, կէմի գարտանլարը, վէ ալէլումում եօլճուլուգ ի տէն վէ եախօտ էճնէպի վէ սըճաղ իգիմիերտէ եաշաեան էյրօպալըլար իչին։

Ինանըն վիճուտընը թէմիզ սագլամագ վէ պինայէն ալէյհ գարաճիեէր խասթալըգլարընա մէյտան վիրմէմէք իչին, սըրֆ մէյվէ սուեունտան իպարէթ օլան իշպու շուրուպու Eno's Fruit Sal խաթիմալ իյէմէլի։ Իշպու շուրուպ սէրինլիք վէ գուվվէթ վիրիպ եէմէյի հազմ իթտիրիր։ Պու շուրուպու գուլլանմաեանլարընը էօմրիւ տահմա թէհլիքէտէտիր։

Պիր ատամընն տէօրթ տէֆա սըթմասը թուեթուղունտա էն ազը իւչ տէֆասը խաֆիֆճէ կէչէր։ Պիր չօգ սէնէլիք թէճրիւպէլէր իւլէ բէք էյի իգնա օլմուշում քի սըթմանընն ասըլ սէպէպի, գարաճիյէրին ֆէնա հալտէ պուլունմասը տըր. նասըլ քի մալիւմ տիւր, գարաճիյէրին խըտմէթի, գանը թէմիզլէմէք վէ տամարլարտա գանընն ճէվէլանընը գօլայլաթմագ տըր. գարաճիեէր նիզամը տայիրէսինտէ խըտմէթինի էյֆա իթմէտիկինտէ, գանտա պիր թագըմ մուզիրը նէսնէլէր գալը, վէ պու սուրէթլէ, սըթմա, վէ պունտան նէյլէթ իտէն քէֆֆիֆէյի խասթալըգլար թօխումլարը աշանը. պիլ աքա, գարաճիեէրէ, վէ սայիր ալէաթլարը նիզամը տայիրէսինտէ պուլունան պիր քիմէնէ, այնի պուլաշըգ խասթալըգլարա տիւշար օլապիլիր իսէ տէ, սըթմաեա թուեթուլմագ։ Իշպու շուրուպ Fruit Salt, սըթմաեա թուեթուլմամագ իչին միւէսսիր պիր թարիգ օլտուգտան մաատա, սաֆրա խասթա ըգլարը, պաշ աղրըսը, գապգ, գուսմագ չէտիտ սուրէթտէ սուսամաեա, վէ իշրէթ վէ սայիր սույի հարէքէթտէն հասըլ օլան խասթալըգլարա, տէրիինն տիշարը վիրմէսի, պաշ տէօնմէսի, եիւրէք չարբընթըսընա գարշը բէք ֆայիտէլի տիր։ Էկէր պուշուրուպուն, ինսանըն վիճուտինի թէմիզ սագլամագ խասսէսի ումումէն թանըրմըշ օլսա իսի, հիչ պիր ֆամիլեա պունտան մահրում օլմագ իսթէմէեէճէկինտէ չիւպհէ եօգ տըր։ Սըթմա սէր կէօսթէրիր կէօսթէրմէզ իշպու շուրուպ իլաճ մագամընտա գուլլանըլապիլիր։ Պունտան զիեատէ միւէսսիր վէ սատէ պիր իլաճ պուլունմամագ։ Իսթմալ օլունտուգտա, գանըն պօզուլմուշ բարշալարը տէֆ օլուպ գանն քէնտի թապիի հալինի քէսպ իտէր։ Իճատ քէրտէմ օլան Eno's Fruit իշպու շուրուպտան, սոն տէֆա սըթմատան թուեթուլտուղումտա իսթիմալ իտիպ էօլիւմտէն գուեթուլտուղումու պէեան իտէրիմ։

J. C. Eno's Hatchman Fruit Salt Works S. E.

ԹԷՄԻՆԱԹ.— Հէր պիր չիշէեէ տըգգաթ իտիպ պագըն քի դաբսիւլի իւզէրինտէ Էնսօ Ֆրիւի Սալթ եաղըը օլսուն։ Իշպու եաղըլար օլմաեան չիշէեէրի սախթէտիր։

Միւսլու Էնսօսըն թէթիպքէրտէսի տիր։

Eno's Fruit Salt Works Hatcham Londres.

Սաթըլըը Պէյօղլուտա տօղրու եօտա միւսիւ Ժօրժ Պէյքըրն 207 վէ 500 նիւմէրօլու մաղազասընտա։

INJECTION

AU

MATICO

De Grimault et Cie

Բարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ մաղազասա մուգիմ կրիմօլ վէ Գուսմանեասընը, Բէրու մէմալիքինտէ հասըլ օլան Մաթիքօ աղաճը եաբրագլարընտան թէրթիպ իթմիշ օլտուղու իշպու չիրկա սուեու, պիր գաչ սէնէ զարֆընտա տիւնեանը հէր թարաֆընտա քէսպի չէօհրէթ էյլէմիշ տիր։ Պու իլաճ էն չէտիա ագընթըլարը տախի (էքզիման) աղ վագըթ զարֆընտա էյի իտէր։

CIGARETTES INDIENNES

ED CRIMAULT & Co

Բարիստէ մուգիմ Կրիմօլ վէ Գուսմանեասընը թէրթիպ էյլէմիշ օլտուղու, վէ Սիկարէթ Էնտիէն թապիր օլունան իշպու սիկարալար, թըքնէֆէս, վէ սինիրտէն հասըլ օլան էօքսիրիք, պօղազ վէ սէս գըրըմասը, վէ եիւզտէքի սինիր սարըսընա վէ ույգուսուզլուղա բէք ֆայիտէլի օլաբ, մէզքիւր իլէթլէրէ տիւշար օլանլար, իշպու սիկարանըն թիւթիւնիւնիւ իչէրի չէքսէլէր, էլ վիրիր, խասթալըգ անինտէ տէֆ օլուր։ Խըրթլագ վէրէմի իլէ ինսանըն նէֆէս տալըպ վիրտիկի ալէաթլարընա մախսուս քէտֆիֆէյի էմրազը էյտիէշիրիր։

Հէր պիր սիկարանըն իւզէրինտէ, Կրիմօլ վէ Գուսմանեասընը իմզասը վար տըր։

Սաթըը ըր պէօյիք էհզոխանէլէրտէ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ.

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

"Կատարելութիւն":

ՄԸՏԱՄ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

Աշխարհածանօթ Մազ Աւորոգողը

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր Նորոգելու Մազոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Մ'իշտ կը հաստատէ ինքնին իբր մաղին բնական զօրայուցիչը։

— արագատար մազին Գործարագործ Գանձնոյթներուն մէջն է։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգղիայ։

Կը ծախուի ամէն կեղծամավաճառներէն, Անու շահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգղիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլունտա 368 նիւմէրօլու Ֆարմասի Պրիթանիք նամ Ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Դալաթտասա Եիւքսէք Գալտրըմտա միւսիւ Լամիւնա Դարիւոնտանը մաղազասընտա սաթըլմագտա տըր։

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմաիլէյհ, սապգը վէճհ իւզրէ, եալընըզ ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումում ալէաթը թէնասիլիեէեէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ իտրար եօլլարընա տայիր խասթաըգլարա տիւշար օլանլարըն էմրի թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Պաղչէ գարուսընտա Համիտիյէ թիւրպէսի սըրասընտա վագը 32 նիւմէրօլու Սինաբեան Վիչէն էֆէնտի էճզախանէսինտէ, վէ բազար կիւնէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ աղաճը ճատտէսինտէ վագը 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆսիզլէրիգապուլ եթմէքտէ տիր։

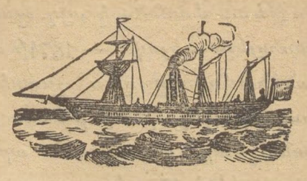

ՖՐԱՆՍԸԶ ՎԱԲՕՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մ. ԲԱԴԻ ԷՆԷ Վէ ԳՈՒՄԲ.

Մարսիլեա իլէ Բօթի պէյնինտէ նիզամ մընտա վաբօր իշլէթտիրիր։ Վաբօրլար 15 կիւնտէ պիր Մարսիլեատան հարէքէթ իտիպ Իսթանպօլա կէլիրլեր վէ հէր օր պէշ կիւնտէ Զարէնպիհ կիւլէրի Իսթանպօլտան հարէքէթլէ, Թրապզոն, վէ Պաթում, վէ Բօթիեէ, վէ օրատան գալգըպ տօղրու Իսթանպօլա վէճանտէն չաբուգ սուրէթտէ Մարսիլեաա կիտէր։

Նավլուն վէ մալ եիւքէթիլմէք վէ մահիմաթը սայիրէ ալմագ իչին, սահիպի իմզաեա միւրաճաաթ օլունա։

ՍՃԷՆԹՕ

ԲՕՊԷՆ ԲԷՊՈՒԼ

Մօմհանէ սօգաղը, Ն. 114

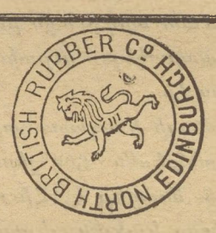

ԷՏԻՆՊՈՒՐԳՏԱ

ՆՕՐԹ ՊՐԻԹԻԾ ԲՕՊԷՐԹ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ ՄԱՄՈՒԼԱԹԸՆՏԱՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՃԻՆՍ ԼԱՍՏԻԿ ԳԱԼՕՇԼԱՐ

Պու կիւզէլ գալօշլար Իսթանպօլ բիւացասընտա չօգտան պէրու թանընընչ վէ ճինսլէրին էյիլիկինտէն էհալի տայիմա խօշնուտ օլմուշ տուր։

Իշպու գալօշլարընն այնի մարգա իլէ թագլիտի զուհուր իթմիշ օլտուղունտան սագընբլմասը իսթար օլսունուր։

Պիզիմ գալօշլարըմըզ, մէզքիւր թագլիտ գալօշլարընն տէօրթչիֆթինի էսկիտիր։

Էհալի պիզիմ գալօշլարը ալտընը վագթի պագմալը քի էօքճէլէրին ալթընտա ասլան տամղա օլսուն, վէ քէնարընտա էտինպուրկ եաղըը օլսուն։ Վէ հէր պիր կալօշլարընն իչինտէ տէ թէրազի մարգա օլաճագ տըր։

Պիզիմ գալօշլարըմըզ սաթըլըը Գալաթտասա Գարաքէօյտէ պէօյիւք ճատտէսէ Նօ. 5 Տիամանտիտ Եօրկիատիսին մաղազասընտա, վէ Իսթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Դամանտօ խանը ալթընտա Նօ. 68 տէ միւսիւ Մթամատիատիս մաղազասընտա։

A

LA BELLE JARDINIERE

Ա ԼԱ ՊԷԼ ԺԱՐՏԻՆԻԷՐ

Վ. ԹԻՐՆԿ Է ԳՈՒՄ. Վ. ՇԸՄԻԼ

Գալաթտասա Բարա քէօյտէ վագը 27 նիւմէրօլու մաղազանն աչաղը գաթընտա էրքէք վէ չօճուգլար իչին Բարիս վէ Վիէննանընն պիրինճի ֆապրիգալարը մամուլաթընտան օլարագ եարըմըշ հազրը էսվապ վէ գատընլար իչին մանթօլար սաթըլըը։

Մէղքիւր մաղազանն իւթ գաթընտա տախի Բարիս վէ Լոնտրանընն պիրինճի ֆապրիգալարը մալլէրինտէն էնվայի ճինս գումաշ թօքտան վէ արշընն իլէ սաթըլմագտա տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 12 Մարտ

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	97-7/8
Լսհամը Ումումիէ աչըլտը	10-1/2
» » գաբանտը	10-3/4
1865 Իսթիգրազը	11-5/8
1869 »	11-3/4
1871 »	–
1872 (Պոն տիւ Թրէզօր)	18-3/4
1873 »	10-5/8
Օսմանլը Պանդասը	11-5/8
Ռուսիա Իսթիգրազը 1873	84-7/8
Մըսըր Իսթիգրազը պիրլէշմիշ	55-5/8
» Իմթիեազլը (չըմէնտը.)	84-3/4
Տէվլէթը Սալիէնին 1877 Իսթիգրազը	75-3/4
Տաիրա սանիէէ	65-
Մըսըրըն Բօչիտ Իսթիգրազը	84-5/8
1877 Մաճարիսթան էհամը	86-1/2
Դամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	

Բարիս, 12 Մարտ

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	83-15
» » 3 % Ա. մօրթիսմանը	84-72 1/2
» » 5 %	116-60
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	10-57 1/2
» » գաբանտը	10-62 1/2
1865 Իսթիգրազը	–
1869 »	58-
1873 »	54-
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	37-50
Օսմանլը Պանդասը	544-57 1/2
Դրէտի Լիոնէ	926-25
Ռուս ֆոնտսու 3 % (1877	89-9/16
Ռուսիանըն Շարք Իսթիգրազը	60-3/8
Իթալիա ֆոնտսու	81-45
Մըսըր Իսթիգ. պիրլէշմիշ	281-25
Իսբանեա խարիճի Իսթիգրազը	16-3/8
Դամպիօ Լոնտրա իւզէրինէ	25-28

Բարիս, (Պուլվար) 12 Մարտ

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	116-58 3/4
Էսհամը Ումումիէ	10-72 1/2

Վիէննա, 12 Մարտ

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիս	113-50
Ռումէլի սէմիր եօլ թահվիլաթը	17-20

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լսհ. Ում. մարտ 1 ագշմ. գր.	11-20
» » մարտ 3 սպհ. աչ.	11-20
» » Լին եիւքսէք	11-22
» » Լին աչաղը	11-20
» » Սաաթ 3 տէ	11-21
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	–
1865 » » 6 % ֆ.	–
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	–
1872 » (Պոն տիւ Թրէզօր	–
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	–
Ռումէլի չըմէնտըֆէր	36 3/4
Բէօր	ֆ-ր- 20-
Հէվալէսիզ	ֆ-ր- 20-
Ագչէ ֆայիզի %	09-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	–
Մօսիէթէ ժէն 6 %	–
Իսթանպոլ Պանդասը	–
Մօսիէթէ Օթօման	–
Թրամվայ 3 %	–
Լավրիսմ (մատէն)	–

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-
Ֆրանսըզ ալթունու	87-20
Բօլ	99-03
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէեազ մէճիտիյէ	107-08
Մէթալիք	210-
Պէշլիք	195-
Պագըր	600-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	8-60

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Լին եիւքսէք	1300-
Լին աչաղը	1260-
Սաաթ 3 տէ	1290-